

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201332
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8219201332.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Michala Boroňa v sporovej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ H. F., X.. X.X.XXXX, 2/ H. F., X.. XX.X.XXXX, S. L. J. XX, XXX XX D., o zaplatenie 9.216,63 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Csp/30/2019-85 zo 17.8.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o úroky z úveru vo výške 5,59 % zo sumy 8.854,22 eur od 8.6.2018 do zaplatenia a vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Zrušuje rozsudok vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 2/ a konanie v tejto časti zastavuje.

Náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 2/ sporovým stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 9.216,63 eur s prísl., a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 80 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníkom bola dňa 15.1.2015 uzavretá zmluva o úvere č. 0463931 6 02. V čl. II. tejto zmluvy boli uvedené základné úverové podmienky, a teda druh úveru: medziúver, č. účtu medziúveru: 0463931 0 04, výška medziúveru: 9.100,- eur, úroková sadzba medziúveru 5,59 % p. a., výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru vrátane poplatku z prijatie do poistenia 46,94 eur, splatnosť splátok z medziúveru: 15. deň mesiaca, počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy (CS): 240, úroková sadzba úrokov z omeškania z omeškaných splátok úrokov z medziúveru: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, číslo účtu stavebného úveru: 0463931 6 02, výška stavebného úveru po pridelení CS: 5.388,48 eur, úroková sadzba stavebného úveru: 4,75 % ročne, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia: 60,60 eur, splatnosť splátok stavebného úveru: 15. deň mesiaca, počet splátok istiny stavebného úveru: 120, počet splátok úrokov stavebného úveru 120, úroková sadzba úroku z omeškania z omeškaných splátok stavebného úveru: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, úroková sadzba úroku z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, resp. po odstúpení od zmluvy z celého zostatku dlhu: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, doba trvania medziúveru/stavebného úveru v rokoch: 30, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru: do 15.1.2045, RPMN pri stavebnom úvere: 6,62 % ročne, RPMN pri medziúvere: 6,51 % ročne, priemerná hodnota RPMN pri podpise zmluvy: 15,52 % ročne, celková výška medziúveru: 9.100,- eur, celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť: 22.362,96 eur.

3. Podľa čl. V. predmetnej zmluvy: Úročenie, splatnosť, splácanie, bod 5.2. Dlžník sa zaväzuje splátiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 60,60 eur, ktorá bude konštantná. Bod 5.3. Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 60,60 eur uvedenú v bode 5.2. vklady na účet sporenia vo výške 13,66 eur, úroky z medziúveru vo výške 42,39 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 4,55 eur, pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí - úroky z medziúveru, poplatok za poistenie a vklady. Bod 5.4. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 56,05 eur a poplatku za poistenie typu A vo výške 4,55 eur.

4. Podľa čl. IX. tejto zmluvy: Omeškanie, bod 9.3. Porušenie ktorejkoľvek povinnosti z tejto zmluvy dlžníkom, najmä nesplácanie úveru riadne a včas, bude mať negatívne následky pre dlžníka a zakladá veriteľovi právo uplatniť si mimoriadnu splatnosť úveru alebo právo na odstúpenie od tejto zmluvy, právo na úroky z omeškania, (...). V čl. X. tejto zmluvy, je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom a dlžník je povinný celý zostatok úveru s príslušenstvom zaplatiť aj pred dňom konečnej splatnosti úveru, predovšetkým v prípade: 10.1. ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

5. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníkom, bola dňa 15.1.2015 uzavretá zmluva o úvere č. 0463931 6 02, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver v sume 9.100,- eur, s úrokovou sadzbou medziúveru 5,59 % p. a., výškou mesačnej splátky úrokov z medziúveru vrátane poplatku za prijatie do poistenia vo výške 46,94 eur, splatnosťou splátok z medziúveru 15. deň mesiaca, počtom splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy 240, úrokovou sadzbou úrokov z omeškania z omeškaných splátok úrokov z medziúveru maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy predstavovala 5.388,48 eur, úroková sadzba stavebného úveru bola vo výške 4,75 % ročne, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia predstavovala 60,60 eur, splatnosť splátok stavebného úveru bola 15. deň mesiaca, počet splátok istiny stavebného úveru bol 120 a rovnako 120 bol aj počet splátok úrokov stavebného úveru, úroková sadzba úroku z omeškania z omeškaných splátok stavebného úveru a úroková sadzba úroku z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, resp. po odstúpení od zmluvy z celého zostatku dlhu bola maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, doba trvania medziúveru/stavebného úveru bola dohodnutá na 30 rokov, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru bola dohodnutá do 15.1.2045, RPMN pri stavebnom úvere bola 6,62 % ročne, RPMN pri medziúvere predstavovala sadzbu 6,51 % ročne, priemerná hodnota RPMN pri podpise zmluvy bola 15,52 % ročne, celková výška medziúveru predstavovala sumu 9.100,- eur a celková čiastka medziúveru, ktorú musel dlžník zaplatiť bola dohodnutá vo výške 22.362,96 eur. Z výpisu z účtu medziúveru č. zmluvy 0463931 0 04 mal súd preukázať, že žalovaným bol vyplatený medziúver v troch výplatách dňa 20.1.2015 v sume 6.000,- eur, dňa 5.2.2015 v sume 1.280,- eur a dňa 20.3.2015 v sume 1.710,- eur. Z výpisu z účtu stavebného sporenia č. 0463931 6 02 mal súd prvej inštancie preukázať, že nasporená suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala výšku 245,78 eur. Keďže žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a dostali sa do omeškania so splácaním splátok úveru, listom zo dňa 4.5.2018 (doručeným obom žalovaným 7.5.2018) boli upozornení na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Vzhľadom na to, že žalovaní ani na základe výziev neuhradili dlžné splátky vrátane splátky splatnej za mesiac máj 2018, Oznamovaním o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 7.6.2018, doručeným obom žalovaným dňa 13.6.2018, žalobca informoval žalovaných, že ku dňu 7.6.2018 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru, na základe čoho ich vyzvala splátiť celú dlžnú sumu 9.336,63 eur. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní neuhradili žalobcovi žiadnu sumu.

6. Súd prvej inštancie považoval za dôvodný nárok žalobcu na zaplatenie sumy 9.216,63 eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.904,27 eur (istina + poplatky za poistenie) od 8.6.2018 do zaplatenia. Priznaný nárok v sume 9.216,63 eur pozostáva z istiny vo výške 8.854,22 eur, 5,59 % ročného úroku za úver zo sumy 9.100,- eur do zosplatenia, t. j. do 7.6.2018 v celkovej výške 312,36 eur a poplatkov za poistenie od 08/2017 do 06/2018, t. j. 11 x 4,55 eur, v celkovej sume 50,05 eur.

7. Pokiaľ ide o nárok žalobcu požadovať úroky za úver aj po zosplatení úveru, tento súd prvej inštancie považoval za nedôvodný a ako už konštatoval vyššie, v tejto časti žalobu zamietol.

8. Totiž cena za poskytnutie úveru musí byť jasne stanovená, uzavretá a ustálená výhradne v spojení s ukončením úverovej služby, a teda uplynutím úverového obdobia, či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sme totiž pripustili, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať.

9. Stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

10. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatnení.

11. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru).

12. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

13. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

14. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

15. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

16. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

17. Totožné právne závery vyslovil Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku sp. zn. 22Co/28/2017. Súd prvej inštancie sa naň odvoláva a už len opakuje, že veriteľ (žalobca) má nárok na úrok za úver do doby zosplatnenia úveru a po tomto momente veriteľovi vzniká právo inkasovať úrok z omeškania.

18. Súd prvej inštancie zamietol aj tú časť žaloby, ktorou žalobca požadoval priznanie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne z kapitalizovaných úrokov za úver vypočítaných za obdobie do 7.6.2018 v celkovej sume 312,36 eur. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove

sp. zn. 5Co/27/2018 zo dňa 13.12.2018, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v súvislosti s úročením kapitalizovaných úrokov za úver úrokom z omeškania. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť význam rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.3.2004, vychádzajúc z právnej úpravy obsahovo zhodnej so slovenskou, v ktorom tento súd judikoval, že podľa štandardného výkladu podávaného súdnou praxou, definícia príslušenstva pohľadávky obsiahnutá v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy. Úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú teda podľa citovaného zákonného ustanovenia príslušenstvom pohľadávky. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku zaniká aj akcesorický záväzok úrokový. Pretrváva len povinnosť zaplatiť už dospelé úroky. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva, a teda úroky z omeškania z dojednaných úrokov nevyplýva pre veriteľa ani z Občianskeho zákonníka, ani z Obchodného zákonníka. Podľa Najvyššieho súdu Českej republiky právna úvaha o tom, že zákon (Obchodný zákonník, v spojení s Občianskym zákonníkom) priznáva veriteľovi bez ďalšieho aj právo úročiť zákonné príslušenstvo pohľadávky (žiadať úroky z omeškania z dojednaných úrokov), je nesprávna. Súd prvej inštancie sa na tieto závery odvoláva, a preto žalobu žalobcu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

19. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 2 CSP.

20. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to len proti výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti úrokov za úver vo výške 5,59 % ročne zo sumy 8.854,22 eur od 8.6.2018 do zaplata, pričom navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Poukázal na to, že v zmysle § 502 Obchodného zákonníka je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Dlžník je teda povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky, a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov.

23. Stav vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nastal z dôvodu, že žalobca bol nútený uplatniť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, nakoľko žalovaní porušili svoje povinnosti. Treba poukázať na to, že naďalej pretrváva stav, kedy veriteľ nedisponuje peňažnými prostriedkami. Splatnosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred splatnosťou nemal, nejde o nové dohodnuté úroky. Zmena spočíva v tom, že vzhľadom na to, že dlžník porušil svoju povinnosť, celá pohľadávka sa stáva splatnou, bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. Akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi, bez pochyby v rozpore v účelom právnych vzťahov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah je neprijateľné. Nie je prípustné, aby sa tým, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v dôsledku porušenia povinnosti žalovaných, dostal do horšej situácie a prišiel by tak o právo požadovať úroky za úver, ktoré predstavujú odplatu za užívanie istiny a mal by nárok len na úrok z omeškania. Úrok z úveru je cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t.j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškani so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru. Treba mať za to, že je potrebné odlišovať tieto dva inštitúty.

24. Nepriznanie úroku za úver spôsobuje značnú nerovnováhu medzi sporovými stranami spočívajúcu v tom, že žalovaní sú neprímerane zvýhodňovaní voči veriteľovi a majú právo užívať peňažné prostriedky od žalobcu bezodplatne. Rovnako sú žalovaní ako porušovatelia povinnosti neprímerane zvýhodňovaní aj voči tým dlžníkom, ktorí svoje povinnosti si plnia riadne a včas.

25. Samotný zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predpokladá platenie úrokov za úver až do samotného splatenia istiny. Totiž v zmysle § 13 ods. 3 tohto zákona, ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (odstúpenie od zmluvy), je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny.

26. Treba poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.7.2019 sp.zn. 6Cdo/113/2018, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27.2.2018 sp.zn. 5Co/40/2018 a vec bola vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí uviedol, že z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie zo 7.8.2018 sp.zn. C-96/16, C-94/17 vyplýva, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie povinnosti dlžníka splatiť úver v stanovenej lehote, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Najvyšší súd konštatoval, že veriteľ má právo nie len na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj na úroky z omeškania, pričom nie je vylúčená ich kumulácia. Takýmto názorom najvyššieho súdu sa riadia odvolacie súdy aj v iných (avšak obdobných veciach).

27. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

28. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

29. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti úroku za úver vo výške 5,59 % ročne zo sumy 8.854,22 eur od 8.6.2018 do zaplatenia, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto ostatné výroky rozsudku (v jeho vyhovujúcej i zamietajúcej časti), ktoré odvolaním žalobcu napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

30. V prejednávanej veci po vyhlásení rozhodnutia súdu prvej inštancie a po doručení tohto rozhodnutia sporovým stranám, ale skôr, ako toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, bol uznesením Okresného súdu Prešov sp.zn. 3OdK/254/2021, ktoré bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 2.9.2021 vyhlásený konkurz na majetok žalovanej 2/ ako dlžníčky. V tomto konaní sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená len v konkurze alebo splátkovým kalendárom, nakoľko ide o pohľadávku, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo bola poskytnutá ochrana pred veriteľmi („rozhodujúci deň“) v zmysle § 166a ods. 1 ZKR. Totiž nároky, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto konaní vznikli z úverovej zmluvy uzavretej 15.1.2015 a predčasná splatnosť celého úveru (ktorý je v súčasnosti predmetom konania) nastala 7.6.2018 na základe oznámenia žalobcu.

31. Za týchto okolností nastávajú v prejednávanej veci účinky predpokladané ustanovením § 167e ods. 1 ZKR v podobe nutnosti zastavenia konania voči žalovanej 2/ práve so zreteľom na to, že predmetom tohto konania je pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze.

32. Nakoľko tento postup nevykonal súd prvej inštancie so zreteľom na to, že vo veci už rozhodol rozsudkom, odvolací súd postupom podľa § 167e ods. 1 ZKR zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, pretože pre ďalšiu jeho existenciu nie sú splnené procesné podmienky (§ 389 ods. 1 písm. a) CSP per analogiam) a konanie v prejednávanej veci voči žalovanej 2/ zastavil. Ide totiž o zákonný dôsledok nutnosti zastavenia konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 167e ods. 1 ZKR v dôsledku splnenia vyššie uvedenej podmienky - uplatnenie pohľadávky, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze.

33. O trovách celého konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 2/ bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 257 CSP, podľa ktorého odvolací súd nepriznal žiadnej zo sporových strán náhradu trov konania so zreteľom na špecifické okolnosti, za ktorých došlo ku skončeniu tohto konania - k zastaveniu konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok žalovanej 2/ ako dlžníčky. V tejto okolnosti treba vidieť dôvod hodný osobitného zreteľa pre tento postup v otázke náhrady trov konania.

34. Pokiaľ ide o preskúmanú časť rozhodnutia vo vzťahu k žalovanému 1/, treba konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyše je aj nepreskúmateľné. Nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

36. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

37. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, t.j. k 15.1.2015 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

38. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

39. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

40. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že na základe zmluvy o úvere pod č. 0463931 6 02 z 15.1.2015 bol žalovaným poskytnutý medziúver v sume 9.100,- eur s úrokovou sadzbou medziúveru 5,59 % ročne a výškou mesačnej splátky úrokov z medziúveru vrátane poplatku za prijatie do poistenia vo výške 46,94 eur so splatnosťou splátok 15. dňa v mesiaci. V tomto kontexte si žalobca uplatňoval (v rámci odvolaní napadnutej časti rozsudku) aj úroky z úveru vo vyššie uvedenej výške zo sumy 8.854,22 eur od 8.6.2018 do zaplatenia.

41. V tejto súvislosti uvažoval súd prvej inštancie, že po predčasnom zosplatnení úveru, ktoré bolo vykonané žalobcom listom zo 7.6.2018, označeným ako Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, a ktoré bolo obom žalovaným doručené 13.6.2018, nepatrí žalobcovi nárok na úroky z úveru, ale len nárok na úrok z omeškania. Tento názor súdu prvej inštancie nemožno považovať za správny, nakoľko je v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (6Cdo/113/2018), na ktorú poukazuje žalobca vo svojom odvolaní. Z tohto rozhodnutia najvyššieho súdu v podstate vyplýva, že je možná kumulácia úrokov z omeškania s úrokmi z úveru, na ktoré by mal mať poskytovateľ úveru nárok a to až do doby, po ktorú mal trvať úverový vzťah medzi stranami pri riadnom splácaní úveru. Podporne v tejto súvislosti poukázal najvyšší súd aj na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-96/16 a C-94/17, z ktorých tieto závery taktiež vyplývajú.

42. Pokiaľ sa súd prvej inštancie touto judikatúrou daných vyšších súdnych autorít nezaoberal, pochybil a spôsobil tak uvedenú nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, nakoľko nedal odpoveď na základné právne významné otázky, ktoré sú spojené s predmetom tohto konania a ktoré sú riešené uvedenou judikatúrou najvyššieho súdu i Súdneho dvora. Preto bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené

postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec bola vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie podľa § 391 ods. 1 CSP a to vo vzťahu k žalovanému 1/.

43. Bude preto povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa zostávajúcou časťou predmetu konania, teda úrokmi z úveru a to vo svetle vyššie uvedenej judikatúry a v tomto zmysle o nej rozhodnúť po zvážení všetkých okolností vo vzťahu k žalovanému 1/

44. Až po takto vykonaných právnych úvahách a prípadne doplnenom dokazovaní bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

45. V novom rozhodnutí o veci, rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 2 : 1 vo vzťahu k výroku 1/ a pomerom hlasov 3 : 0 vo vzťahu k výrokom 2/ a 3/.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).